

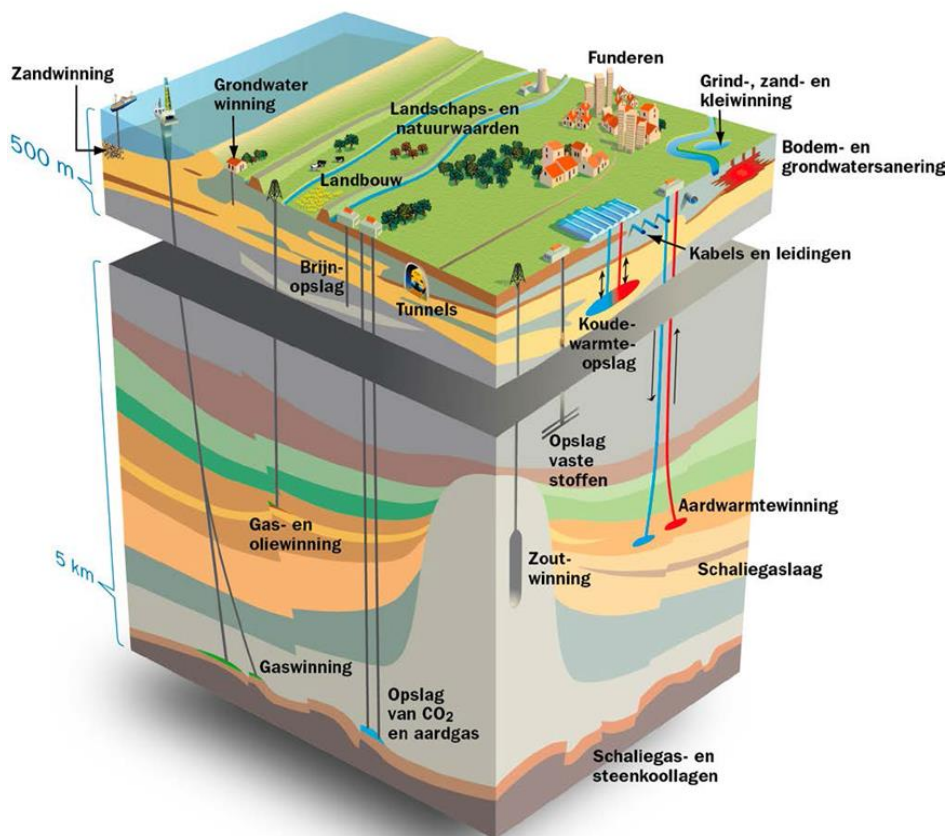

Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond

Samen met decentrale overheden en maatschappelijke organisaties werkt het Rijk aan ambitieus beleid voor bodem en ondergrond

- Werken met één UP Bodem en Ondergrond
- Thematische verkenningen

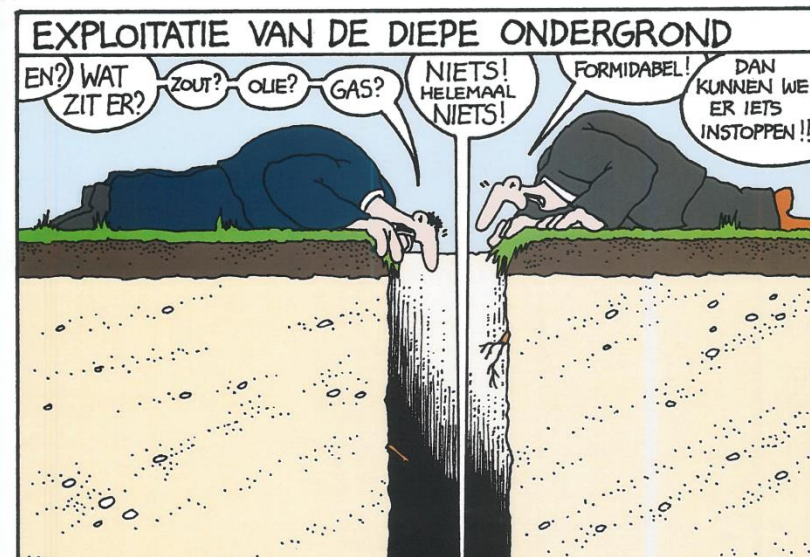
Stakeholdersbijeenkomst 15/9

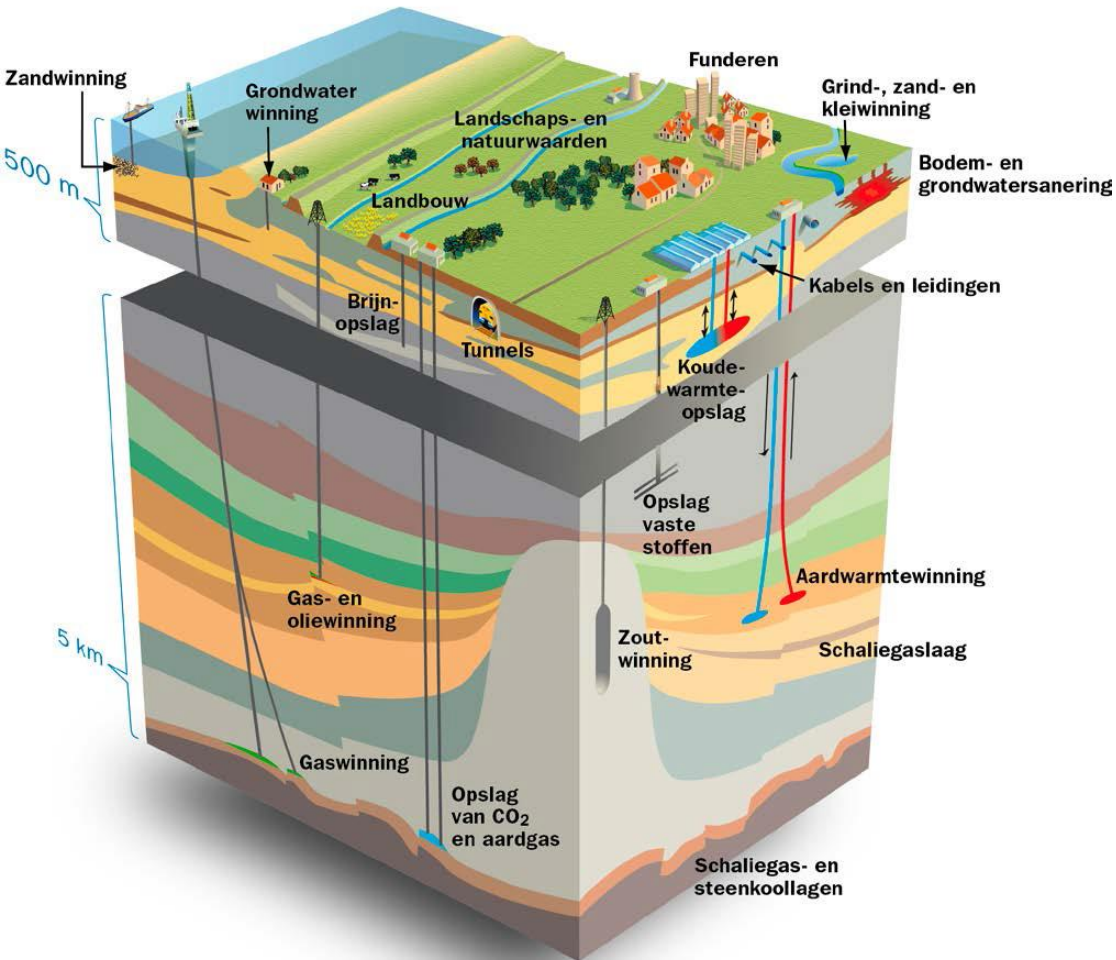

Bodem & ondergrond dragen bij aan maatschappelijke opgaven

- Drink- & industriewatervoorziening
- Energievoorziening (WKO open/gesloten, geothermie, olie, gas)
- Voedselvoorziening, zoetwatervoorziening landbouw
- Klimaatadaptatie (tijdelijke opslag)
- Infrastructuur: riolering, kabels en leidingen
- Bodemverontreinigingen
- Stedelijke peilbeheer (kruipruimtes, funderingen)
- Archeologische waarden
- Bodemdaling
- Ondergronds bouwen
- Beschikbaarheid minerale delfstoffen (zand, grind, zout)

Scope

Programma Bodem
en ondergrond

en

Structuurvisie
Ondergrond

Maatschappelijke opgaven

Structuurvisie Ondergrond

Uitvoeringsprogramma Bodem en Ondergrond

Herziening Mijnbouwwet en -regelgeving

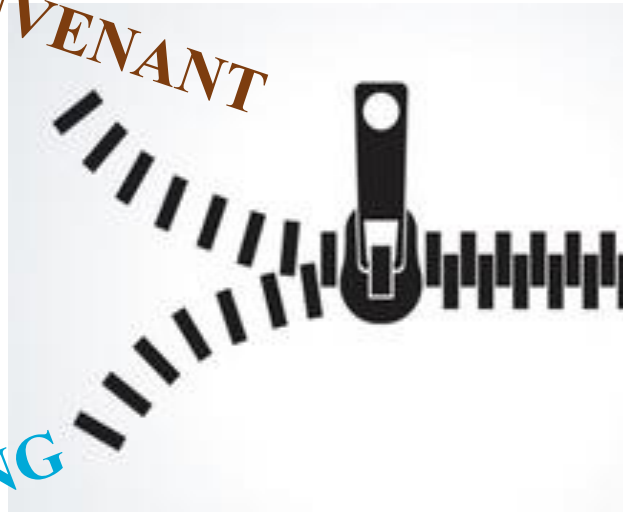

Vervlechten van twee Uitvoeringsprogramma's

UP BODEMCONVENANT
UITVOERINGSPROGRAMMA
CONVENANT BODEM & ONDERGROND

UP STRONG

UP Bodem & Ondergrond

Hoofddoel UP

Veilig, duurzaam, efficiënt, benutten en beschermen

Maatschappelijke doelen

Energie transitie

Kwaliteit leefomgeving

Klimaat adaptatie

Circulaire economie

Drinkwatervoorziening

Doelen Convenantspartners

Ruimte voor bodemenergie

Borgen drinkwater

Integrale samenhang Inrichting en beheer

Voedselvoorziening

Gedragen besluiten

Transparante en deskundige overheid

UP strategieën en werkwijzen

3-D Ruimtelijke ordening

Adaptief ontwerpen

Balans decentralisatie en systeemverantw.

Samen leren, kennis delen en opleiden

Bodem-watersysteem benadering

Van saneren naar beheren

Slimmer combineren en financieren

Pijler 1: acties SVO

Acties 1 t/m 4 grondwater/ASV's

Acties 5 t/m 8 energie en mijnbouw

Acties 9: verkenning bestuurlijke afspraak

Acties 10: BRO

Acties 11 info en model bodemdaling

Acties 12: juridische doorwerking

Acties 13 Evaluatie

Pijler 2: acties verkenningen

Geothermie

(stedelijk) Grondwater

Kabels & Leidingen

Bodemenergie WKO

Bodemgebruik en Landbouw

Bodembeweging

Pijler 3: acties ondersteuning i.s.m. convenant

Ondersteunen regionale overheden

CoP Asset management ondergrond

CoP bodemdaling

Oranje gebieden en KRW

GGB

Pilot BRO

Gouda Living Lab

Bodemsanering in RO en omgevingsvisies

Werkatelier waterprogramma

Warme overdracht

Nazorg en stortplaatsen

Regionale instrumenten en baathouders

CoP competenties

Bodempool

Masterclass financiële constructies

Monitoring, kennis, informatiebeheer en communicatie

DPR

DSO

Kennisprogramma mijnbouw

Kennisprogramma bodemdaling

KIBO

Thematische activiteiten

Specifieke vraagstukken:

- Drinkwatervoorziening en mijnbouw (Structuurvisie Ondergrond)
- Bodemverontreinigingen (saneren, beheren, gebiedsontwikkeling)

Verkenningen:

- Bodemdaling
- Grondwaterbeheer
- Kabels en leidingen
- Geothermie en bodemenergie
- Landbouw

Kernvragen verkenningen

- Wat zijn per thema de maatschappelijke opgaven / knelpunten?
- Wie zijn de belanghebbenden / betrokken partijen bij dit thema (stakeholderanalyse)?
- Wat is op dit moment hun rol t.a.v. het thema, wie pakt wat op, is er sprake van eigenaarschap?
- Zijn de opgaven voldoende belegd? Of zijn er witte vlekken c.q. knelpunten waarop extra inzet wenselijk is? Liggen er kansen die niet door partijen worden gepakt?
- Bij knelpunten c.q. kansen: De verkenning levert de bevindingen en advies van verkenner:
 - Wat wordt inhoudelijk aan acties voorgesteld?
 - Welke partijen zouden daarbij moeten worden betrokken?
 - Voorstellen voor acties / uitvoeringsprogramma

Status verkenningen

- De verkenningen zijn/worden op verzoek van IenM uitgevoerd.
- De verkenners voeren het werk uit op persoonlijke titel, vanuit hun eigen deskundigheid.
- Het resultaat is bedoeld als basis voor een (open) gesprek met alle partijen die zich bij het thema betrokken voelen.
- Geen van de partijen (dus ook IenM niet) heeft zich op voorhand gecommitteerd aan de werkwijze van de verkenners en/of uitkomsten van de verkenning.

Vervolgtraject verkenningen

- Het resultaat van de verkenningen wordt gebruikt als vertrekpunt (basis) voor een (open) gesprek met alle stakeholders (waaronder ook het Rijk) die zich bij het thema betrokken voelen.
- Herkennen de stakeholders zich in het resultaat?
 - Stakeholderanalyse
 - Inhoudelijke analyse
 - Voorstellen voor acties / uitvoeringsprogramma?
- Welke stakeholders (incl. Rijk) voelen zich aangesproken en zijn bereid om een bijdrage te leveren aan een vervolgtraject?
- Hoe komen we met elkaar tot een concreet (uitvoeringsgericht en/of onderzoeks-)programma?

Stakeholdersbijeenkomst 15/9

- Doel:
 - Informeren, partijen op een gelijk kennisniveau brengen
 - Partijen in de stand krijgen om na te gaan denken of en hoe ze verder willen met de verkenningen
 - Nog geen standpunten of besluitvorming aan de orde

Vervolgtraject

- Liefst nog dit najaar, voor de zes afzonderlijke thema's, met partijen tot besluitvorming komen over eventueel vervolg en inzet van partijen daarbij.
- Wordt uitgevoerd vanuit het UP! IenM is 1 van de stakeholders.
- Met oog op concretiseren UP Werkprogramma 2018 (en invulling BOA2018) is haast geboden.
- Dat geldt ook voor gewenste inbreng in NOVI (visie, uitvoeringsprogramma).

Opgave:

- hoe komen we (snel) tot eigen (IenM-)standpunt als inzet voor gesprekken met stakeholders?
 - Overleg met DGMI, bespreken in MT en DT?
- Bij het bepalen van onze inzet: waar zit ruimte en waar ook niet?

UP Kennis – 3 aanbestedingstrajecten

1. Gerichte opdrachten obv kennisvragen
2. “Prijsvraag”
3. “Concurrentiegerichte dialoog”

UP Kennis – 3 aanbestedingstrajecten

1. Opdrachten obv zeven gerichte kennisvragen (lopend), o.a.:

A Handelingsperspectieven Bodemdaling: 3 opdrachten
Financiën: Sterk Consulting; *Governance*: Deltares; *Technieken*:
Ambient.

Start is in september, oplevering in april/mei 2018.

Begeleiding vindt plaats door Leo Hamerlinck en Martijn Erkelens.

B Geothermie – afweging decentrale overheden:

Verkenkende studie (*financiën, governance, techniek*) door Platform
Geothermie

Oplevering eind sept.

Er heeft via Mirjam Post afstemming plaatsgevonden, ook over jullie
thematische verkenning.

Begeleiding vindt plaats door Henk Driessen (prov Gelderland).

UP Kennis – 3 aanbestedingstrajecten

2. “prijsvraag” (budget: 900kE, max 150kE per project)

Gericht op 5 thema’s uit de kennisagenda:

- Bodem & landbouw en voedsel
- Bodem & leefbaarheid landelijk gebied en natuur
- Bodem & mobiliteit en transport (o.a. ondergrondse infrastructuur, kabels en leidingen, ondergronds bouwen)
- Bodem & klimaatverandering, mitigatie en adaptatie
- Bodem & energievoorziening

Voorstel ligt voor goedkeuring bij UP werkgroep verdeling kennisbudget

UP Kennis – 3 aanbestedingstrajecten

3 “Concurrentiegerichtede dialoog” (budget: 1,2 mln)

We gaan 3 dialogen aan met de markt, kennisinstellingen en overheden rondom de volgende vragen:

- Wat is het handelingsperspectief voor overheden m.b.t. nieuwe bedreigende stoffen?
- Wat is het handelingsperspectief voor overheden m.b.t. klimaatverandering (adaptatie en mitigatie)?
- Wat is het handelingsperspectief voor overheden om bodem en ondergrond op ene goede manier te verwerken in trajecten i.h.k.v. de Omgevingswet?

Dit traject wordt door KIBO (o.a. David van den Burg) begeleid, de exacte invulling zal komende weken duidelijker worden.

Vervolgtraject 2^e Ronde Kennisbudget Uitvoeringsprogramma

1. Gerichte opdrachten obv kennisvragen
 - Definitieve gunning heeft plaatsgevonden
2. "Prijsvraag" en
3. "Concurrentiegerichte dialoog"

Nadere informatie volgt via RWS/BodemPlus
Publicatie op Tendersnet